

LOFAVØR MOPED

KASKO

Vilkår av 03.05.2010

INNHold:

1. Hvem forsikringen gjelder for
2. Hvor forsikringen gjelder
3. Hva forsikringen dekker
4. Forebygging av skade og begrensning av tap
5. Melding om skade
6. Erstatningsberegning
7. Egenandeler
8. Premieberegning når forsikringen opphører i forsikringstiden
9. Fører- og passasjerulykke
10. Rettshjelp

Ansvarsbegrensninger ved endring av risikoen og sikkerhetsforskrifter.

1. Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder den som er angitt i forsikringsbeviset (forsikringstaker), og for enhver rettmessig bruker /fører av mopeden.

Hvis det ikke er særskilt avtalt og framgår av forsikringsbeviset, gjelder ikke forsikringen til fordel for panthaver eller andre som har økonomisk interesse i mopeden enn forsikringstakeren.

Ved eierskifte opphører forsikringen. Forsikringen gjelder likevel i 14 dager etter eierskifte for den nye eieren, hvis denne ikke har egen forsikring.

2. Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder i Europa, samt i Tyrkia og Israel. Rettshjelpforsikringen gjelder innen Norden.

Myndighetene i følgende land krever internasjonalt forsikringskort ("Grønt kort") for å tillate grensepassering uten at særskilt ansvarsforsikring tegnes: Albania, Andorra, Bosnia Herzegovina, Bulgaria, Hviterusland, Israel, Makedonia, Moldova, Romania, Russland, Serbia & Montenegro, Tyrkia og Ukraina.

Det kan forekomme at enkelte stater i Europa ikke aksepterer "Grønt kort" fordi de ikke er med i internasjonalt forsikrings samarbeid. Disse stater forlanger at det tegnes egen ansvarsforsikring ved innreise (grenseforsikring). Når slik grenseforsikring er avtalt, gjelder selskapets ansvarsforsikring bare skade som rammer fører og reisende med mopeden.

3. Hva forsikringen dekker

Forsikringen gjelder den mopeden som er angitt i forsikringsbeviset slik den er levert ny fra forhandler i seriemessig utførelse.

I tillegg omfatter forsikringen

- fastmontert tilleggsutstyr inntil kr 10 000.
- ekstra dekk og felger tilsvarende det antall hjul mopeden er utstyrt med.
- kjøreutstyr.

SKADE PÅ MOPEDEN

Brann

Skader som erstattes:

- Brann, lynnedslag eller eksplosjon.

Tyveri

Skader som erstattes:

- Tyveri, brukstyveri og forsøk på tyveri og hærverk i forbindelse med dette. Det anses ikke som tyveri dersom den skyldige tilhører sikredes husstand eller er ansatt sjåfør. (jf. Straffelovens § 260).

Kasko

Skader som erstattes:

- Sammenstøt, utforkjøring, velting, hærverk eller skade ved annen tilfeldig, plutselig ytre påvirkning.

Skader som ikke erstattes:

- Skade på mopeden som sikrede - eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for moped - har voldt forsettlig. Er skaden framkalt ved grov uaktsomhet, avgjøres det under hensyn til skyldgraden og omstendighetene for øvrig om selskapet skal betale noe, og i tilfelle hvor mye.
- Skade som oppstår når mopeden blir kjørt av person som er påvirket av berusende eller bedøvende middel, og sikrede eller den som er ansvarlig for mopeden/motorsykkelen visste eller burde vite det.
- Skade som oppstår under terrengkjøring i strid med gjeldende regler for motorisert ferdsel i utmark.
- Skade oppstått ved deltakelse i eller trening til hastighetsløp eller fartsprøver.
- Utskifting eller omkoding av låser.
- Skade oppstått under utleie av mopeden.

TRANSPORT AV SKADD MOPEDE

Ved erstatningsmessig skade dekkes utgifter til nødvendig transport - og/eller midlertidig reparasjon av skadd moped som er nødvendig for flytting - til og fra nærmeste verksted som kan utføre reparasjonen.

ANSVAR FOR SKADE PÅ PERSONER OG ANDRES TING

Forsikringen omfatter ansvar etter bilansvarslovens kap. II med ubegrenset beløp for personskade og for tingskade med inntil kr 10 000 000 pr skadetilfelle.

Skade på gods dekkes ikke utover bestemmelsene i bilansvarsloven.

Skader som ikke dekkes:

- *Skade som oppstår ved deltakelse i eller trening til hastighetsløp eller fartsprøver.*

Utenfor Norge omfatter forsikringen erstatningsansvar etter skadestedets lovgivning for bilansvar.

FØRER-/PASSASJERULYKKESFORSIKRING

Forsikringen omfatter ulykkesskade som rammer fører eller passasjer som befinner seg på mopeden. Dersom fører eller passasjer ikke befinner seg på mopeden når skaden inntreffer, er også slik skade dekket dersom mopeden er den direkte årsaken til skaden.

For nærmere bestemmelser, se punkt 9.

RETTSHJELPFORSIKRING

Forsikringen dekker nødvendige utgifter til advokat, rettshjelpere, retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av personlig eier, rettmessig bruker eller fører av den forsikrede moped.

For nærmere bestemmelser, se punkt 10.

4. Forebygging av skade og begrensning av tap

Er det overhengende fare for at en skade vil inntreffe, eller er en skade inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham eller henne for å avverge eller begrense tapet.

5. Melding om skade

Når skade er inntruffet, skal sikrede uten ugrunnet opphold gi selskapet melding om skaden, samt gi de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som selskapet trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen.

Sikrede skal medvirke til at skaden kan besiktiges på selskapets anmodning. De skadde gjenstander skal holdes tilgjengelige for besiktigelse. Selskapet oppnevner takstmann.

Selskapet har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.

Selskapet forbeholder seg retten til å kunne undersøke den skadde gjenstand eller deler av den skadde gjenstand, herunder midlertidig fjerne disse fra skadestedet, i den utstrekning dette er nødvendig for å klarlegge årsaksforhold og selskapets erstatningsansvar.

Brann-, tyveri-, hærverk- og personskade skal umiddelbart meldes til politiet. Andre skader skal meldes til politiet hvis selskapet forlanger det.

Sammenstøt med dyr skal umiddelbart meldes politi eller viltneimnd på stedet.

Se for øvrig bestemmelsen om meldefrist og foreldelse i Generelle vilkår, punkt 5.

6. Erstatningsberegning

Forsikringsavtalelovens § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder følgende bestemmelser:

ERSTATNINGSREGLER VED KONDEMNASJON

Dersom reparasjon av skaden etter selskapets vurdering ikke vil være teknisk eller økonomisk forsvarlig, beregnes og erstattes skaden med hvor mye det på skadedagen ville ha kostet å anskaffe en moped i vesentlig samme stand og av tilsvarende fabrikat, type og årgang (markedsverdien).

Den skadde mopeden/motorsykkelen tilfaller selskapet. Selskapet avgjør om den skadde mopeden kan gjenoppbygges.

Forsikringstakeren har rett til ny moped av tilsvarende fabrikat, type, årgang, og med fabrikkmontert tilbehør dersom

- reparasjonsomkostningene vil overstige 60% av mopedens nyanskaffelsesverdi på skadedagen (listepris hos forhandler uten hensyn til rabatter og spesialpris), og
- mopeden ikke har vært kjørt over 2 000 km og tidligere ikke har vært utsatt for skade som overstiger 10% av mopedens nyanskaffelsesverdi, og
- skaden inntreffer innen 3 måneder etter at mopeden som fabrikkny var registrert på forsikringstakeren.

Selskapet har adgang til å foreta kontantoppgjør med hva det på skadedagen ville ha kostet selskapet å anskaffe en tilsvarende moped.

ERSTATNINGSREGLER VED REPARASJON

Hvis ikke annet er avtalt, skal skaden takseres.

Reparasjon kan bare påbegynnes med selskapets samtykke.

Er reparasjon etter selskapets vurdering teknisk og økonomisk forsvarlig, erstattes reparasjonsutgiftene.

Selskapet har rett til å bestemme at reparasjon skal foretas.

Selskapet kan avgjøre hvor reparasjon skal foretas.

Er reparasjon av de enkelte skadde deler etter selskapets vurdering ikke teknisk eller økonomisk forsvarlig, utskiftes de med tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende deler.

Forsikringstaker har ikke rett til kontantoppgjør.

Blir en del som er verdiforringet som følge av tidligere ikke utbedrede skader (slitasje, korrosjon e l) erstattet med en del uten verdiforringelse, gjør selskapet et skjønnsmessig fradrag for forbedringen.

Selskapet kan avslå erstatningen hvis de utskiftede deler ikke kan forevises.

Selskapet har rett til å overta utskiftede deler/gjenstander, fri for heftelser.

Følgende erstattes ikke:

- *Merutgifter til foreløpig reparasjon, overtidsbetaling og flyfrakt.*
- *Merkostnader som følge av at selskapets anvisning av reparasjonssted eller leverandør ikke blir fulgt.*
- *Verdiforringelse eller tap av garantiavtale.*
- *Kosmetiske skader som består av riper, skrammer, småbulker eller lignende og som er uten betydning for mopedens funksjon, dersom dette ikke er urimelig i forhold til alder og tilstand.*

Selskapet er ikke ansvarlig for mangelfull reparasjon og eventuelle reklamasjonskrav må rettes til verkstedet.

ERSTATNINGSREGLER FOR MOPED SOM ER FORSVUNNET

Dersom mopeden er stjålet, og ikke kommet til rette etter 21 dager, beregnes og erstattes skaden med hvor mye det på skadedagen ville ha kostet å anskaffe en moped i vesentlig samme stand og av tilsvarende fabrikat, type og årgang (markedsverdien).

Kommer mopeden til rette før utbetaling har funnet sted bortfaller avtalen om kontanterstatning.

Mopeden er fortsatt sikredes eiendom.

Kommer mopeden til rette etter at erstatning er utbetalt, har sikrede rett til å kjøpe denne tilbake fra selskapet.

Sikrede må i så fall gi selskapet skriftlig beskjed om dette innen 21 dager etter at selskapet har sendt beskjed om at mopeden er kommet til rette. Innen samme frist må erstatningen være tilbakebetalt. I motsatt fall tilfaller mopeden selskapet.

REGRESS

Har selskapet utbetalt erstatning for skade som det etter forsikringsavtalen ikke svarer for, plikter forsikringstaker å betale beløpet tilbake til selskapet. Det samme gjelder i den utstrekning sikrede/forsikringstaker har gitt uriktige opplysninger om mopedens tilstand i forbindelse med skade.

SKJØNN

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår legges til grunn.

7. Egenandeler

I erstatningsoppgjøret fratrekkes den egenandel som framgår av punktene nedenfor, hvis ikke annet framgår av forsikringsbeviset.

Skal erstatningen avkortes/settes ned, gjøres dette før egenandelen er fratrukket.

Har sikrede flere forsikrede ting i selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare en egenandel - den høyeste.

KASKOSKADE

Egenandelen framgår av forsikringsbeviset.

BRANN- OG TYVERISKADE

Egenandelen er kr 3 000, med mindre annet framgår av forsikringsbeviset.

Egenandelen reduseres med inntil kr 3 000 ved

- tyveri av eller fra mopeden med montert FG*)-godkjent alarm, eller fabrikkmontert alarm som var i drift på skadetidspunktet.
- tyveri av moped med startspærre eller annet FG*)-godkjent tyverisikringsutstyr montert og i bruk.

*FG = Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd

RETTSHJELP

Egenandelen er kr 3 000 med tillegg av 20 % av det overskytende.

8. Premieberegning når forsikringen opphører i forsikringstiden

Forsikring for moped har sesongvariert premie. Dersom forsikringen opphører utenom hovedforfall (avtalt forsikringstid), kan selskapet gjøre en avregning i forhold til hvilket tidsrom i året forsikringen har vært i kraft.

Dette gjelder ikke:

- ved bytte av moped.

Premien beregnes ut fra følgende tabell:

Måned	Premie i % av årspremie
Januar	2%
Februar	2%
Mars	4%
April	8%
Mai	12%
Juni	14%
Juli	14%
August	14%
September	14%
Oktober	9%
November	5%
Desember	2%

9. Fører-/passasjerulykkesforsikring

HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

Forsikringen omfatter ulykkeskade som rammer fører eller passasjer som befinner seg på mopeden. Dersom fører eller passasjer ikke befinner seg på mopeden når skaden inntreffer, er også slik skade dekket dersom mopeden er den direkte årsaken til skaden.

Hver person er dekket med følgende forsikringssummer:

- Kr 200 000 ved 100 % varig medisinsk invaliditet.
- Kr 100 000 ved død såfremt forsikrede da han/hun døde hadde ektefelle/samboer og/eller barn under 20 år i live. I motsatt fall er selskapets erstatningsplikt begrenset til kr 50 000.

Definisjon av ulykkeskade

Ulykkeskade er en fysisk skade på kroppen forårsaket av en tilfeldig, plutselig ytre begivenhet (ulykkestilfelle). Ulykkeskade omfatter ikke skade som anses å ha sin årsak i sykdom, sykkelig tilstand eller disposisjon. Skade på sinnet regnes ikke som ulykkeskade med mindre det samtidig er påført fysisk skade som medfører varig medisinsk invaliditet.

Definisjon av livsvarig medisinsk invaliditet

Med livsvarig medisinsk invaliditet menes skade på kroppen vurdert uavhengig av skadelidtes arbeidsevne. Invaliditeten fastsettes uavhengig av yrke, sosial status og individuelle anlegg og baseres på tabell gitt av Helse- og Omsorgsdepartementet i forskrift av 21.04.97 del 2 og 3, men ikke det øvrige regelverk. Vurderingen skal være rent tabellarisk. Erstatning for en og samme skade kan ikke overstige 100 % selv om flere kroppsdelar eller organer er skadd.

BEGRENSNINGER I SELSKAPETS ANSVAR

Uaktsom fremkalling av forsikringstilfellet.

Har den forsikrede grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang, kan selskapets ansvar reduseres eller falle helt bort. Bestemmelsen omfatter følgen av selvforskyldt beruselse.

Forsettlig fremkalling av forsikringstilfellet.

Har den forsikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er selskapet ikke ansvarlig.

Selskapet er likevel ansvarlig hvis den forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. Med "rekkevidden" forstås den umiddelbare følge av handlingen, nemlig legemsskaden.

Selskapet svarer ikke for selvmord eller forsøk på selvmord med mindre kravstilleren kan sannsynliggjøre at dette skyldes en akutt sinnforvirring (på grunn av ytre årsaker) og ikke sinnslidelse i medisinsk forstand.

HVA FORSIKRINGEN IKKE OMFATTER

1. Skade som skyldes besvimelse eller annen sykdom eller sykkelig tilstand/disposisjon.
2. Skade som skyldes inntak av sovemidler, smertestillende eller narkotiske midler.
3. Selv om en ulykkeskade kan påvises som årsak, er følgende sykdommer eller sykelige tilstander unntatt fra forsikringen:
  - Muskel-/skjelettsykdommer, for eksempel skivelesjon, nucleusprolaps, ischias, lumbago, hekseskudd, revmatisme, leddrevmatisme, artritt, artrose, spondylose, spondylartrose, "gikt", fibrositt, fibromyalgi, spinalstenose, osteochondrose, rotsyndrom, rotkompresjon, spondylolisthese.
  - Blodsykdommer, for eksempel anemi.
  - Hjerte- karsykdommer, for eksempel hjerteinfarkt, hjerneslag, åreknuter, angina pectoris.
  - Kreftsykdommer.
  - Psykiske/psykiatriske lidelser.

ERSTATNINGSREGLER FOR ULYKKESSKADE

Utbetaling ved dødsfall som følge av ulykkeskade

Dersom ulykkeskaden medfører dødsfall innen ett år fra skadetidspunktet, utbetales den avtalte forsikringssummen. Dersom det tidligere er utbetalt erstatning for medisinsk invaliditet for samme skade, reduseres

utbetalingen med det tidligere utbetalte beløpet.

Ved forsikredes død utbetales forsikringssummen til ektefelle/samboer, livsarvinger, testamentsarvinger eller øvrige arvinger etter loven. Disse er begunstiget i den rekkefølge de her er nevnt.

En person regnes ikke som ektefelle lenger enn til det tidspunkt det er avsagt dom for, eller gitt bevilling til, separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig. Registrert partner i henhold til lov om partnerskap av 30. april 1993 nr 40 er likestilt med ektefelle.

Som samboer regnes person som den forsikrede lever sammen med i ekteskapslignende forhold når det av Folkeregisterets registrering av flyttedato framgår at vedkommende har hatt samme bopel som den forsikrede de siste 2 år, samt person som har felles bopel og felles barn med den forsikrede. Hvis det på det tidspunkt ulykken inntrådte forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap/registrert partnerskap kunne inngås, anses vedkommende ikke som samboer.

En person regnes ikke som samboer lenger enn til det tidspunkt det foreligger faktisk samlivsbrudd eller til det tidspunkt ovennevnte samboerdefinisjon av annen grunn ikke lenger er oppfylt.

Utbetaling ved varig medisinsk invaliditet som følge av ulykkesskade

Retten til erstatning inntreder dersom den sikrede innen 3 år etter at skadetilfellet fant sted er bedømt som varig medisinsk invalid.

Erstatningen fastsettes forholdsmessig etter medisinsk invaliditetsgrad.

Plikter ved skade

Skadelidte skal snarest søke lege og følge legens anvisninger og behandlingsopplegg. Skadelidte har selv rett til å velge lege. Spesialist ved regionsykehus, sentralsykehus eller Rikshospitalet bør fortrinnsvis benyttes.

Hvis selskapet i forbindelse med erstatningssaken finner det nødvendig med ny legeundersøkelse, kan selskapet foreslå en uavhengig lege som ikke har spesiell tilknytning til selskapet. Undersøkelsen betales av selskapet. Hvis skadelidte motsetter seg slik undersøkelse av uavhengig lege, kan det få betydning for selskapets plikt til å betale erstatning.

10. Rettshjelp

10.1 UTGIFTER SOM DEKKES

Selskapet dekker nødvendige utgifter til advokat, rettshjelpere (jf domstolsloven § 218), retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av

- personlig eier, rettmessig bruker eller fører av den forsikrede moped.

Rettskjøp utgifter for juridiske personer som dødsbo, borettslag, andelslag, stiftelser og lignende dekkes ikke.

Likevel dekkes sikredes andel av utgifter når nevnte juridiske personer representerer sikrede i den egenskap som er nevnt i ovenstående avsnitt.

10.1.1 Utgifter til rettsbehandling

Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes bare når utgiftene på forhånd er godkjent av selskapet. Utgifter til vitner dekkes bare ved hovedforhandling og bevisopptak.

Idømte saksomkostninger dekkes ikke når sikrede er ankende part eller motanker. Tilkjente saksomkostninger går til fradrag.

Likevel dekkes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

10.1.2 Saksomkostninger ved forlik

Inngås forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må eventuell avtale om at hver av partene skal bære egne saksomkostninger ikke inngås uten etter godkjennelse av selskapet.

10.1.3 Hvilke domstoler tvisten må høre inn under

Twisten må høre inn under de alminnelige domstoler (jf domstolsloven § 1), og ha oppstått mens forsikringen var i kraft.

10.1.4 Tvist oppstått før forsikringen trådte i kraft

Rettshjelpgifter dekkes ikke dersom sikrede ved forsikringens ikrafttreden var kjent med det som senere ble tvistegrnlag, og forstod eller måtte forstå at tvisten kunne oppstå.

10.1.5 Tvist oppstått etter at mopeden/motorsykkelen er solgt

Dersom sikredes moped er solgt, og forsikringen opphørte i forbindelse med salget, dekkes likevel tvist hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier/rettighetshaver.

10.2 UTGIFTER SOM IKKE DEKKES

Selskapet dekker ikke rettshjelpgifter ved

1. *tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv.*
2. *tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.*
3. *tvist som alene hører inn under namsmyndighetene.*
4. *tvist som gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.*
5. *straffesak og ærekrenkelsesak. Likevel dekkes sikredes utgifter når denne i slike saker krever erstatning av den som er mistenkt, siktet eller saksøkt.*
6. *tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandling unntatt fra dekning.*
7. *tvist i saker om personskade hvis ikke motpart eller dennes forsikringsselskap skriftlig har avslått å dekke sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand. Likevel dekkes utgifter i saken etter saksanlegg, hvor saksomkostningsspørsmålet avgjøres av retten i henhold til tvistemålslovens bestemmelser. Dette gjelder også ved voldgift.*

10.3 DEFINISJON AV TVIST

Med tvist forstås at et krav er framsatt og bestridt, helt eller delvis – muntlig eller skriftlig. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist.

Med saksanlegg forstås utgifter fra og med forberedende arbeid med forliksklage/stevning.

10.4 FORSIKRINGSSUM

Samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap. Selskapets ansvar er alltid begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Uforsikrede parter holdes utenfor ved erstatningsberegningen.

10.5 ERSTATNINGSREGLER FOR RETTSHJELP

Vil sikrede søke erstatning under rettshjelp i tvist som omfattes av forsikringen, må selskapet underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig.

Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling eller for særdomstol, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede velger selv den advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget. Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.

Før saksanlegg dekker forsikringen rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Etter saksanlegg dekkes utgifter som etter rettens skjønn var nødvendige for å få saken betryggende utført, i henhold til tvistemålslovens § 176.

Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen.

Sikrede skal informere selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol, eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør skal salærkrav dokumenteres med spesifisert timeliste og timesats. Før endelig oppgjør foretas, kan selskapet kreve dokumentasjon for at egenandelen er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges for Den Norske Advokatforening.

ANSVARSBEGRENSNINGER VED ENDRING AV RISIKOEN OG SIKKERHETSFORSKRIFTER LOFAVØR MOPEDFORSIKRING

Ansvarsbegrensninger LOfavør moped:

Dersom risikoen endres, forsikringsgjenstanden benyttes på en annen måte enn premieberegningen forutsetter eller det er gjort endringer som betinger høyere premie, har SpareBank1 Skadeforsikring tatt forbehold om ansvarsbegrensning og om nedsettelse av erstatningen, jf FAL §§ 4-6 og 4-7.

Erstatningen kan reduseres eller falle bort dersom

- mopeden tas i bruk på annen måte enn avtalt.
- det foretas endringer av mopedens ytelse eller ombygging av mopeden.
- det i forsikringsbeviset framkommer alder for yngste fører og fører på skadetidspunktet er under denne alder.

Sikkerhetsforskrifter LOfavør moped:

Sikkerhetsforskriftene er påbud SpareBank 1 Skadeforsikring har fastsatt for å forebygge faren for skader og for å begrense omfanget ved eventuelle skader. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller å påse at de blir overholdt, kan selskapets ansvar settes ned eller falle helt bort, jf FAL § 4-8. Det samme gjelder for andre som med sikredes samtykke er ansvarlig for mopeden, jf FAL § 4-11.

Sikring av fører- og passasjer

Fører og passasjer skal bruke hjelm og annen påbudt sikring i henhold til gjeldende bestemmelser i lov/forskrift.

Førerkort

Føreren av mopeden skal ha gyldig førerkort/førerrett for vedkommende kjøretøykategori i henhold til gjeldende bestemmelser i lov/forskrift.

Vognkort

Vognkortets Del 2 skal oppbevares atskilt fra kjøretøyet og på en slik måte at det ikke kan benyttes av uvedkommende.

Tap av vognkort skal umiddelbart meldes til trafikkstasjonen.

Øvelseskjøring

Under øvelseskjøring skal elev og ledsager oppfylle gjeldende bestemmelser fastsatt i lov/forskrift om lovlig øvingskjøring.

Utrustning, overbelastning og vedlikehold

Mopeden skal være utrustet slik at den er i trafiksikker stand. Gods skal sikres forsvarlig. Den skal ikke overbelastes, og behandling og vedlikehold av moped skal skje i henhold til fabrikantens/leverandørens anbefalinger og i henhold til gjeldende bestemmelser i lov/forskrift.

Utgifter til rettsbehandling

Sikrede skal ved eventuell dekning av utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten innhente forhåndsgodkjennelse av selskapet.

Saksomkostninger ved forlik

Sikrede skal ved eventuell inngåelse av avtale om saksomkostninger ved forlik innhente forhåndsgodkjennelse av selskapet.

Nøkler

- Nøkler skal oppbevares atskilt fra mopeden når denne forlates og på en slik måte at de ikke kan benyttes av uvedkommende.
- Eier eller rettmessig bruker skal ha tilsyn med nøkler som ikke er i bruk eller sørge for at disse er innelåst i bygning eller rom i bygning.

Tyverisikring

- Mopeden skal være låst.
- Deler av mopeden som midlertidig er avmontert, skal være innelåst.
- Kjørestyr skal være nedlåst i fastlåste/-boltede vesker/rom eller fastlåst til mopeden.
- Radio-/musikkanlegg skal være fastmontert eller montert i tyverikassett.
- Når mopeden befinner seg på tilhenger skal tilhengeren være fastlåst til trekkvognen eller til annet fast punkt eller være sikret med kulelås.